

IVASIK V. M. I P. E. ROJ: ZARAZNA BOLEST ŠARANA I MJERE ZA NJENO SUZBIJANJE U RIBOGOJSTVIMA ZAPADNIH OBLASTI USSR (Krasnuha karpa i mery borby s nej v rybhozah zapadnyh oblastej USSR). Soveščanije po boleznjah ryb 1957.

Zarazna vodena bolest šarana veoma je rasprostranjena u ribnjačarstvima zapadnih oblasti Ukrajinske SSR. Sada se obično javlja u kroničnom (čirastom) obliku. Bolest se javlja više periodički, te veliki gubici nastaju svake šeste godine. Bolest se raširila u tako velikoj mjeri stoga, jer se riba iz jednog ribogojilišta u drugo prevozi bez kontrole, a pored toga ribnjaci ne odgovaraju sanitarnim zahtjevima, a mnogi su za vrijeme rata i poslije njega bili zapušteni i zarašteni. Osnovne mjere suzbijanja sastojale su se u toku posljednjih godina u isušivanju ribnaka i uzgoju imunih sojeva, no postignuti rezultati nisu potpuno zadovoljili. Sada se u svrhu suzbijanja ove bolesti provode ove mjere: 1) mriještenje riba provodi se odijeljeno od starijih godišta; 2) ribnjaci se saniraju melioracijom, isušivanjem i vapnjenjem tla i vode; 3) matično stado popunjuje se vlastitim zdravim ribama; 4) stvaraju se uvjeti za bolji rast šarana u prvoj godini; 5) naročita pažnja posvećuje se pravilnom zimovanju; 6) ribnjaci se nasaduju prema njihovoj produktivnosti. — Preporučuje se, da nasadna riba zimuje u ribnjaku u kojem je uzgojena. Riba valja hraniti punovrijednim krmivom uz dodatak zelenih biljaka radi povećanja količine vitamina. Pokušano je šaranskoj hrani dodavati metilensko modrilo u razređenju 1:2.500, i to u kasnu jesen i u rano proljeće. Postignuti rezultati ne daju još jasnu sliku o vrijednosti toga lijeka.

I. Tomašec

OTTO HEUSCHMANN: DALJI POKUSI U RIBNJACIMA O PITANJU MOGUĆNOSTI SUZBIJANJA ZARAZNE VODENE BOLESTI ŠARANA (Weitere Teichversuche zur Frage der Bekämpfungsmöglichkeit der ansteckenden Bauchwassersucht der Karpfens). Zeitschr. f. Fischerei 4 (7/8) 521-544, 1955.

Uvodno autor iznosi rezultate nekih dosadašnjih zapažanja i iskustava, koja su dijelom već i poznata našim stručnim krugovima. Tako iznosi, da zarazna bolest šarana ne nastaje spontano, već da je redovito unesena nasadnom ribom. Vapnjenje vode u svrhu suzbijanja ove bolesti ostaje bez uspjeha, bilo da se izvrši prije stavljanja zaražene ribe u ribnjake, bilo iza toga. Čini se, da šaranova uš ima de znatnu ulogu u prenošenju ove bolesti. Širenje bolesti u ribogojilištu može se spriječiti raskužbom tla zaraženih ribnjaka.

Kao i neki drugi stručnjaci, tako je i autor utvrdio, da zdravi šarani iz nezaraženog ribogojilišta u-

neseni u proljeće u zaraženi neraskuženi ribnjak ne obolijevaju u toku prve sezone. Tu činjenicu iskorišćuju u svrhu sanacije ribogojilišta. »Uspije li naime uzgojiti potpuno zdrave nasadne šarane u mrijestilištima i uzgajalištima, koja su temeljito raskužena vapnom, tada bi raskužba tovilišta bila suvišna«. Potpuno zdrava vlastita nasadna riba mora u zadnjoj sezoni i u neraskuženom ribnjaku jednako dobro izdržati, kao kupljena zdrava riba.

Na temelju ove pretpostavke autor je izvršio pokuse u dva ribogojilišta. Temeljito raskužbom mrijestilišta, uzgajališta i zimovnika s 2.000 kg vapna po hektaru uspjelo je uzgojiti zdravu dvogodišnju nasadnu ribu, koja u zadnjoj sezoni nije oboljela, iako je stavljena u velike neraskužene ribnjake.

I. Tomašec

ŠENK O.: CYATHOCEPHALUS TRUNCATUS PALLAS — UTICAJ NA RASPLODNE ELEMENTE POTOČNIH PASTRMKI (Salmo trutta fario). Veterinaria 5 (4) 607-615, 1956.

Štetan uticaj masovne invadiranosti potočne pastrmke izvornog dela reke Bosne crevnom pantličarom *Cyathocephalus truncatus*, Pallas ustanovio je autor 1956. god.

Invadirane ribe su zaostale u rastu, mršave su, slabe kondicije. Invadirano je 87,4% riba, a broj parazita u jednoj ribi iznosi 550.

Poznato je, da slabo ishranjene i kržljave matice imaju slabo razvijene polne organe i da one daju slabo i kržljivo potomstvo. Ovo je rukovodilo autora da ispita uticaj invazije sa parazitom *Cyathocephalus truncatus* na jajnike potočnih pastrmki i na razviće oplodjenih jaja i mlađi od ovih riba.

Materijal je lovljen u novembru, decembru i januaru.

Prilikom pregleda jajnika, njihovog opšteg izgleda, dužine i težine kao i broja i težine jaja, došlo se do zaključka, da masovna invadiranost potočnih pastri sa parazitom *Cyathocephalus truncatus* dovodi do nepravilnog razvitka gonada. To se vidi po raznim anomalijama na jajnicima. Dolazi do nepotpunog izbacivanja jaja pri mrestu, kao i do potpunog izostanka mreštenja. Ove pojave su posledica oslabljene kondicije riba usled veće invadiranosti.

Praćenjem razvoja jaja i mlađi od invadiranih i oslabljenih matice sa *Cyathocephalus truncatus* utvrđeno je da dolazi do većih gubitaka u razvitku jaja i mlađi.

Mlađ tih matice ne zaostaje u dužini od mlađi neinvadiranih matice, ali zaostaje u težini, što znači da je mlađ tih matice slabe kondicije.

Kršljanin Branka

SCHÄPERCLAUS W.: REZULTATI POKUSA ZA SUZBIJANJE ZARAZNE VODENE BOLESTI U ŠARANSKIM RIBNJACIMA S KLORONITRINOM U GOD. 1956. (Ergebnisse der Versuche zur Bekämpfung der infektiösen Bauchwassersucht in Karpfenteichen mit Chloronitrin im Jahre 1956.) Deutsche Fischerei Ztg. 4 (4) 113-123, 1957.

U ovome su radu opisani uspjesi postignuti kloronitriinom prilikom suzbijanja zarazne vodene bolesti šarana. Dvogodišnjim šaranima teškim od 150-400 g aplicirano je 3 mg kloronitrina. Djelovanje je bilo veoma dobro. Dok su kod zaraženih šarana tretiranih kloronitriinom gubici iznosili samo oko 10%, a prirast na težini bio je od 400-600 kg na hektar, dotle su kod zaraženih šarana koji nisu bili liječeni kloronitriinom gubici iznosili od 20-70%, a njihov prirast bio je samo od 150-300 kg na hektar.

I. Tomašec

GONČAROV G. D.: VIRUSNA ZARAZNA VODENA BOLEST RIBA U SSSR I U INOZEMSTVU (Virusnaja krasnuha ryb v SSSR i za rubežom). Soveščanije po boleznjam ryb 1957.

Na temelju epizootiološke i kliničke slike crvene zaraze (ruski: krasnuha) šarana u ribogojilištima u SSSR i zarazne vodene bolesti šarana u Njemačkoj i drugim zemljama može se zaključiti, da se radi o jednoj te istoj bolesti. — Istraživanjima u SSSR, kao i u nekim drugim zemljama dokazano je, da je uzročnik bolesti virus, a ne bakterija *Pseudomonas punctata*. Potonja bakterija je ubikvitarni saprofit i ima u ihtopatologiji veće značenje kao sekundarni uzročnik, i to ne samo kod zarazne vodene bolesti šarana već i kod drugih parasitarnih i neparasitarnih bolesti riba. — Uspješno liječenje bolesnih šarana kloronitriinom ne može se smatrati dokazom da je *Pseudomonas punctata* uzročnik te bolesti. Prvi rezultati vakcinacije protiv te bolesti u laboratoriju i u ribogo-

jilištima u SSSR dokazuju, da je uzročnik zarazne vodene bolesti šarana virus.

I. Tomašec

ZAHARID, C., LEONTESCU, N., POPOVICI P., POPOVICI V.: COMBATEREA CIULINULUI DE BALTA (TRAPA NATANS L.) PRIN METODE CHIMICE (Kemijski način tamanjenja rašca — trapa natans L.) Comun. Academie R P R. 6., 4, 563-569. Bucuresti, 1956.

Rašca (*Trapa natans L.*) ubraja se u najštetnije u t. zv. akvatične korove. Štete naročito nanosi u slatkovodnom ribarstvu. Mehanički načini suzbijanja su skupi i neuspješni. Suzbijanje rašca herbicidima je daleko jeftinije nego dosadašnjim mehaničkim načinima, a i uspješnije. Autori su u nekim ribogojilištima i jezerima u Rumuniji u toku 1955. god. izveli pokuse u vezi suzbijanja orašca nekim hormonalnim herbicidima, kao na pr. 2M — 4x; 2,4 — D; etil i butil esteri 2,4 — D; te smjese: 2,4 — D + 2,4,5 — T. Uporedo su izvedeni pokusi i sa nekim kontaktnim herbicidima. Tretaza je obavljena sa zemlje (terestrički) ili iz aviona. Kontakti su herbicidi samo privremeno sistirali razvoj orašca. Naprotiv hormonalni su se herbicidi pokazali vanredno efikasni t. j. njima se je uništilo cca 85-95% rašca.

Dr. J. Kovačević

NYARY JANOS, BUDAPEST: GAJENJE RIBE U MALIM RIBNJACIMA

U uvodnom delu autor iznosi opšta načela izgradnje malih zadružnih ribnjaka, koja se mogu svesti na sledeće: —

— Skoro u svim delovima Države postoje razni vodotoci i dr. pogodni tereni, koje čovečija ruka može pretvoriti u manje ribnjačke objekte. Ribnjaci se mogu graditi duž kanala, reka i dr. izvora vode sa napajanjem gravitacijom ili pumpanjem. U cbzir dolaze najviše zabareni tereni, slatinaste

»RIBNJAČARSTVO POLJANA«

PAKRAČKA POLJANA

Željeznička stanica: POLJANA

Pošta: PAKRAČKA POLJANA

Telefoni: KANIŠKA IVA 1 i PAKRAČKA POLJANA 9

VRŠI UZGOJ I PRODAJU

TOVLJENIH ŠARANA, SOMOVA I LINJAKA — RIBU OTPREMA
U VLASTITIM SPECIJALNIM VAGONIMA U ŽIVOM STANJU
U TUZEMSTVO I INOZEMSTVO

depresije i dr. Autor tvrdi, da na slatinastom zemljištu možemo proizvesti ribu čvršće konzistencije, ukusniju i otporniju protiv bolesti.

— Male zadružne ribnjake prirodno treba pozidati samo na onim mestima (terenima), na kojima je u svakom slučaju osiguran priliv vode. U Alfeldu nalazimo ovakve terene, koji se obezbeđuju vodom iz kanala i dr., dok se u mnogim slučajevima ribnjaci od 5—10 kj osiguravaju vodom iz arteskih bunara.

— Autor u male ribnjake ubraja sve one, čija površina iznosi 1—50 kj.

— Razlozi, koji nas gone da odgajamo ribu svugde, gde nam stoji na raspoložuju pogodna površina i gde je osigurano punjenje i pražnjenje ribnjaka vodom, jesu od opštenarodnog značaja: Povećava se dosadašnja količina ribljeg mesa, te se time poboljšava unutrašnja potrošnja ribe (po jednom stanovniku troši se godišnje $\frac{1}{2}$ kg., dok u inostranstvu 2-5-8 kg), a također se i zadovoljava vrlo važan eksport ribe po količini i kvalitetu. Važno je i to, što 1 kg. ribljeg mesa možemo proizvesti u kraćem vremenu nego svinjsko meso.

— Izgradnja ribnjaka angažuje takve površine, koje se ne mogu na drugi način koristiti. Proizvodimo riblje meso kao dobru belančevinastu hranu na površinama na kojima dosada nije ništa uspevalo.

— Zadruga su i dosada već izgradile mnogo malih ribnjaka, a gradiće ih dalje i ubuduće. Na taj način, mali ribnjaci svojom proizvodnjom jačaju prosperitet zadruge, a takođe i zadovoljavaju sopstvene potrebe u ribljem mesu i tako utiču na promenu ishrane stanovništva.

— Autor preporučuje, da se na malim ribnjacima od 5-25 kj ne grade objekti za uzgoj podmlatka, naročito ne tamo, gde u blizini postoji veći ribnjak, koji već u jesen ili u rano proljeće može osigurati male ribnjake dovoljnom količinom ribljeg podmlatka. Mali ribnjaci treba da planiraju u prvom redu proizvodnju tržišne ribe. Uzgoj sop-

stvenog podmlatka opravdan je samo u onim slučajevima gde postoje zimovnici za lagerovanje ribe, vlastiti selekcionisan matični materijal i t. d.

— U malim ribnjacima ribarski majstor treba da obavlja sve fizičke poslove, a da mu se daje pomoć samo u onim poslovima, kada ne može da ih sam obavi.

U drugom dijelu knjige, autor prikazuje ceo tehnološki proces ribnjačke proizvodnje na malim ribnjacima, kao i primenu svih ribarsko-tehničkih mera, koje su potrebne za normalnu proizvodnju. Između ostalog preporučuje:—

— Da se mali ribnjaci nasaduju nejednakim nasadnim materijalom, $\frac{2}{3}$ od 5 dkg i $\frac{1}{3}$ od 10 dkg po komadu, jer se time znatno povećava produktivnost ribnjaka.

Da se pored šarana nasaduju i druge vrste riba: — linjak (10 do 20 kg. nasadnog materijala po 1 kj) i druge korisne grabljivice 10—20 komada po 1 kj.

— Odgajati ribu od 60-100 dkg komadne težine, jer takvu tržište najbolje konzumira.

— Pre nasadivanja ribnjaka treba obavezno mlađ nabavljenu sa strane kupati preparatom »Hollo 10 Gy« — (čiju uspešnu primenu preporučuje Dr. Woynarovich).

— Na malim ribnjacima korisno je gajiti plovke (50—60 kom. po 1 kj).

— Pored veštačkog đubriva (na pr. 50—75 kg superfosfata) upotrebiti i svinjsko đubrivo (15—20q po 1 kj).

Značaj koji autor pridaje izgradnji malih zajedničkih ribnjaka sasvim je opravdan. On samo potvrđuje tezu, da i mi u Jugoslaviji imamo izvanredno povoljnih mogućnosti za stvaranje jedne zaista široke mreže rentabilnih seoskih-zadružnih ribnjaka (naročito u Vojvodini i NR Hrvatskoj) i da izgradnju ovakvih ribnjačarskih objekata treba što više forsirati, kao jedan od vidova unapređenja ribarstva.

Ing. Nikola Disalov

„TUP“

TVORNICA UGLJENOGRAFITNIH PROIZVODA U DUBROVNIKU

IZRAĐUJE: SVE VRSTI ČETKICA ZA ELEKTROMOTORE
STAPICE ZA BATERIJE
KINO UGLJENE
TELEFONSKE OSIGURAČE

TUP — DUBROVNIK 2 TELEFON BROJ 455

Br. 6. Na uvodnom mjestu ovog broja je izvještaj sa rezolucijom treće godišnje skupštine Udruženja morskog ribarstva Jugoslavije održane 10. maja u Puli. J. Basioli referira o ribarstvu lošinjskih otoka, a I. Gatin piše o održavanju drvenih brodova. Ing. M. Marinković upoznaje nas sa historijatom Instituta za biologiju mora u Rovinju, koji je jedan od najstarijih instituta na svijetu, a L. Kos o Zakonu morskog ribarstva NR Crne Gore. V. Pirnat daje pregled Slovenskog morskog ribarstva u perspektivi god. 1957. B. Finka obrađuje terminologiju za ušatu, kantara i špara. M. Nikolić piše o stečenim iskustvima pri fotografiranju morskog dna u okolici Rovinja, a J. Basioli daje statistiku ulova i izvoza morskog ribarstva za april 1957. godine.

Br. 7. Na prvom mjestu je članak »Pristupa se gradnji novih ribarskih brodova«, a zatim R. Vukčević govori o nekim aktualnim pitanjima ribarske industrije na Skadarskom jezeru. Ing. D. Morović daje prikaz ribarstva splitskog okružja od 1890—1893. g., a I. Tilić piše o ribljem brašnu. List donosi bilješke iz rada organa Udruženja morskog ribarstva Jugoslavije, i to o sastanku plenuma sekcije za ribolov i zaključke plenuma sekcije za preradu ribe. L-R piše o prvom proširenju u tvornici »B. Kidrič«—Zadar i zatim se daju redoviti statistički podaci ulova i izvoza morskog ribarstva za mjesec maj 1957. g. B. Finka u ribarskoj terminologiji obrađuje nazive za ražu i drhtulju. List završava redovitim rubrikama.

Br. 8. Uvodnik ovog broja posvećen je važnosti Prve ribarske izložbe i festivala. Š. Županović piše »Gdje je srdela?«, a G. Pellizzer obrazlaže, čemu treba pripisati slab ulov plave ribe. J. Basioli prikazuje ribarstvo na području Pule. List donosi intervju s drugom Mareličem, tajnikom sekcije za ribolov Udruženja morskog ribarstva Jugoslavije, o akciji rješavanja aktualnih problema. I. Pušić piše o bombaži t.j. o deformiranju kutija ribljih konzervi, a ing. H. Lisac o važnosti pogonskog laboratorija za proizvodnju kvalitetnih proizvoda. B. Gjebić-Marušić govori o ograničenju u vršenju morskog ribarstva. O održavanju željeznih brodova govori I. Gatin, a B. Finka daje nazive za ribe grdobinu, pauka i bezmeka. Uz statističke podatke za mjesec juni list donosi reportažu Lj. Pa-

vešića »Srebrne ljuske na obali« i rubriku »Iz ribarstva u svijetu«.

Br. 9. Donosi osvrt na Prvu ribarsku izložbu i festival u Zadru. Ing. D. Sunko piše o problematici brodskih pogonskih motora, motornih rasvjetnih agregata i uređaja za potrebe morskog ribarstva. O usponu ribarstva u Maroku piše ing. L. Krstinić, a dr. V. Vinja govori, otkuda našem narodu imena riba, i kako ih on usvaja i prilagođuje. Ovaj broj donosi rubrike »Vi pitate mi odgovaramo« i »Iz ribarstva u svijetu«.

Br. 10. R. Vukčević prikazuje rad ribarske industrije na Skadarskom jezeru kroz minulih 10 godina, a J. Basioli o ribarstvu u vodama istočne Istre. M. Ravkin daje još jedan osvrt na I. Ribarsku izložbu. Ing. K. Šepić prikazuje upotrebu antibiotika u ribarstvu, a A. Hudales govori o konzerviranju ribe u umaku od rajčica. Ing. Z. Grce referira o rezultatima rada ribara iz Kopačeva na Vranskom jezeru. »Problem uzgoja školjkaša« piše ing. V. Križanac.

Br. 11. I. Blagajić piše o savjetovanju inženjera i tehničara industrije za preradu ribe u Zadru, a ing. K. Šepić o koroziji u našoj ribarskoj industriji. Š. Županović govori o reguliranju ribolova. Prof. D. Crnković daje prilog ribarstvenoj problematici kanala sjevernog Jadrana, dok ing. L. Krstinić piše o Ribarskoj izložbi u Zadru i propagandi za potrošnju ribe. J. Basioli prikazuje ribarstvo Rovinja, a I. Gatin daje članak pod naslovom »Pedeset novih ribarskih brodova«. B. Finka govori o industriji za preradu ribe i u drugom članku tumači nazive za ribe golubi, viže i sklata. O bolestima morskih riba piše prof. A. Tadić.

Br. 12. Prof. Dr. M. Zei piše na slovenskom jeziku članak »Aspekti morskoga ribištva Slovenskega Primorja«. Prikaz o norveškom raku u kanalima sjevernog Jadrana objelodanjuje prof. D. Crnković. V. Gojnić daje članak pod naslovom »Najbolja ribolovna sezona poslije rata u Ulcinju«, a J. Basioli prikazuje ribarstvo otoka Lastova. Iz referata podnesenih na Savjetovanju inženjera i tehničara u Zadru list donosi od ing. H. Lisca »Uzgoj i konzerviranje gljiva«. Prof. dr. M. Zei prikazuje Međunarodni kongres o ribolovnim spravama u Hamburgu, a D. Marelič donosi izvještaj s toga kongresa. Uz rubriku »Iz ribarskog svijeta« list završava ovaj broj i ujedno devetu godinu svoga izlaženja.

GRAFIČKO PODUZEĆE »ISKRA«

Ulica Moše Pijade 17 — VINKOVCI — Telefon br. 106

IZRAĐUJE SVE VRSTE TISKANICA I BLOKOVA
TRAŽITE BEZOBVEZNE PONUDE!

Broj 3 na uvodnom mjestu donosi izvještaj sa skupštine Saveza sportskih ribolovaca Jugoslavije, koja je održana 15. aprila 1957. u Sarajevu. List objelodanjuje i resoluciju donesenu na ovoj skupštini. Ing. M. Aganović u nastavku članka »Poribljavanje voda prenosom jednogodišnjih i matičnih riba« daje ovoga puta podatke o poribljavanju kalifornijskom pastrvom i lipljenom. Prof dr. M. Gligić piše o našim budućim velikim jezerima i životu u njima. Ovaj referat održan je na Savjetovanju predstavnika slatkovodnog ribarstva na Bledu. List nadalje donosi propise o reguliranju ribolova na području NR Bi H. D. Stevanović u kraćem članku izvještava o uspješnom poribljavanju akumulacionog Vlasinskog jezera ohridskom pastrvom, a J. Bogdanović piše članak »Planinske bujice — najveći neprijatelj pastrmke«. V. Pešić saopćuje

razne podatke o deveriki, a O. Stepanek daje reportažu »Ribe su mi sudile«. List na koncu donosi razne vijesti.

Sadržaj broja 4./57. je slijedeći: K.-M.-K, piše o neiskorištenim mogućnostima za razvoj ribolovnog turizma na području NR B i H, a V. Pešić govori o somu i opisuje njegove karakteristike i način života. Prof. Dr. M. Gligić objelodanjuje članak »Stanje voda u NR B i H s obzirom na industrijsku izgradnju«, koji je održao na Savjetovanju predstavnika slatkovodnog ribarstva na Bledu. D. Drobnjak saopćuje »Najbolji mamac za soma«, dok S. Jagodić govori o sintetičnim udicama za ribolov. Ing. T. Živković daje upute, kako da se pomognemo kod ribolova, a O. Stepanek završava započeti članak iz prošlog broja pod naslovom »Ribe su mi sudile«. List završava rubrikama »Zabavni dio«, »Iz naših udruženja« i »Iz Saveza ribolovaca NR B i H«.

„KORNAT EXPORT“

ZAGREB

MARGARETSKA ULICA 1-I.

Telefon: 24-203

Telegram: KORNATEXPORT - Zagreb

I Z V O Z I :

**SVE VRSTE RIBA U ŽIVOM I POLEĐENOM
STANJU. - PLEMENITE SLATKOVODNE RAKOVE,
JASTOGE, ŽABE, PIJAVICE I T. D.**

OTKUPLJUJEMO

**PO NAJPOVOLJNIJIM USLOVIMA SVE
KOLIČINE ŽIVIH JESTIVIH ŽABA I SLATKO-
VODNIH RAKOVA.**